МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. ТАРАСА ШЕВЧЕНКА ФІЗИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

ЛАБОРАТОРНА РОБОТА З ЕЛЕКТРОНІКИ №2

Виконали: студент 2 курсу 5-А групи спеціальності

104 «Фізика та астрономія»

Свінтозельський Володимир

Ярославович

студентка 2 курсу 5-А групи

спеціальності

104 «Фізика та астрономія»

Бучинська Марія Євгенівна

студентка 2 курсу 5-А групи

спеціальності

104 «Фізика та астрономія»

Топчій Поліна Євгенівна

Науковий керівник: викладач

Єрмоленко Руслан Вікторович

3MICT

Вступ	3
Розділ 1 Експериментальне дослідження чотирьохполюсників.	4
1.1 Проба пера: дослідення перетворення прямокутних імпульсів	4
1.2 Дослідження амплітудно-частотних та фазо-частотних характе-	
ристик приборів	4
Висновки	۶

ВСТУП

Чотирополюсники - елементи, що мають 4 ніжки, призначені для видозмінення вхідного сигналу відповідно до потреб автора. Тому надзвичайно корисно погратися з такою милою іграшкою як при моделюванні на комп'ютері, що дасть змогу дослідити різні режими його роботи, недоступні для прямих вимірів, так і спробувати скласти необхідну схему та зняти відповідні дані своїми багатофункціональними клєшнями.

У даній роботі було експериментально досліджено властивості та поведінку чотирьохполюсника, що скаладається аж з двох елементів позаземної природи: резистор та конденсатор. Відповідно було доступно 2 конфігурації його роботи: інтегруюча та диференціююча.

Об'єктом проведеного дослідження є бідолага чотирьохполюсник, якому у якості заспокоючого припаяли резистор номіналом $200k\Omega$ та конденсатор 154nF.

Предметом роботи є дослідження вихідного сигналу в залежності від параметрів вхідного. Фазо-частотна та амплітудно частотна характеристика.

Метою роботи ознайомлення жалких студентиків з чудом новітнього світу, провідним зразком надсучасної електроніки, неповторним чотирьохполюсником.

Поставлено наступні задачі:

- 1. Осягнути надскладну методитку підключення такої штуки
- 2. Подати на неї квадратний сигнал та наглядно зрозуміти, які перетворення відбуваються з ним
- 3. Подати синусоїдальний сигнал різної частоти на вхід та зняти перетворений сигнал на виході.
- 4. Навчитися творити дивовижні речі у неймовірній програмі для моделювання електричних схем ...
- 5. Повторити наш неосяжний результат у програмі для моделювання та порівняти отримані результати.

РОЗДІЛ 1

ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ЧОТИРЬОХПОЛЮСНИКІВ.

1.1 Проба пера: дослідення перетворення прямокутних імпульсів

Для отримання красивих картинок перетворення вхідного прямокутного сигналу очевидно був потрібний сам генератор сигналу. Оскільки розбиратися із версією, яка керується старичком ПК (який взагалі-то керується гордим Windows XP!) авторам було м'ягко кажучи лінь, було прийняте геніальне рішення використати генератор DDS 9850, успішно апробований у [?] та воскрешений у [?]. Встановивши частоту $\omega = 10Hz$ та покрутивши трошки те, що крутити не треба було отримані красиві квадратні імпульси на вході та не менш красиві перетворені сигнали на виході 1.1.

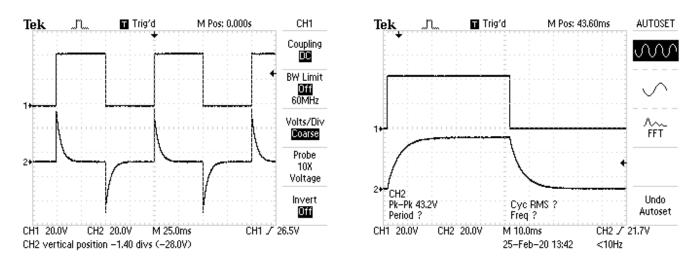

Рис. 1.1: Перетворення квадратних імпульсів для диферинціюючого та інтегруючого чотирьохполюсника

1.2 Дослідження амплітудно-частотних та фазо-частотних характеристик приборів.

Для виконання цього завдання ми подавали сигнал синусоїдальної форми різної частоти на вхід, та порівнювали з ним сигнал, що отримувався на виході з осцилографа. Здобуті надважким шляхом два набора точок у формі синусоїд ?? апроксимовувалися у програмі сеги Root [?], а чисельні значення амплітуд та зсуву фаз порівнювалися, та записувалися відповідні значення $K(\omega)$ та $\phi(\omega)$.

I таким чином ми отримували красиві графіки 1.4. Звісно ми спробували апроксимувати ці точки за допомогою загальноприйнятих моделей 1.1 та 1.2

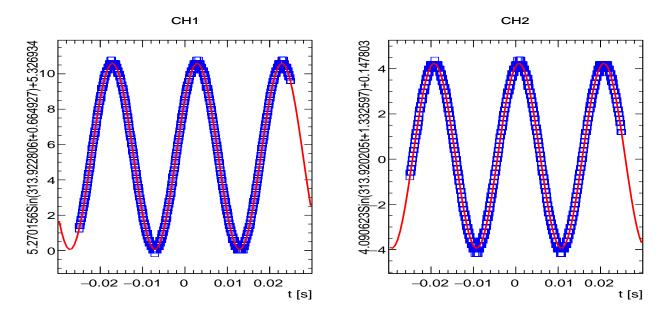

Рис. 1.2: Сигнал на вході (канал 1) та виході (канал 2) диферинціюйочого чотирьохполюсника при $\omega=50Hz$. Параметри апроксимації написані у підписі до вертикальної осі.

для диферинціюючих та інтегруючих чотирьохполюсників відповідно.

$$K = \frac{\omega RC}{\sqrt{1 + (\omega RC)^2}}$$

$$\phi = arctg(\frac{1}{\omega RC})$$
(1.1)

$$K = \frac{1}{\sqrt{1 + (\omega RC)^2}}$$

$$\phi = -arctg(\omega RC)$$
(1.2)

Невідомим параметром при такій апроксимації виступає наглий добуток RC. Отримане значення (звісно за допомогою алгоритму MIGRAD/MINUIT) складало $RC=0.0252943\pm0.000240748s$. Якщо тепер порахувати теоретичне значення даної величини ($R=200k\Omega,\,C=154nF$) отримаємо значення RC=0.0308s - от що робить паразитний опір та ємність з хорошими людьми чотирьохполюєниками.

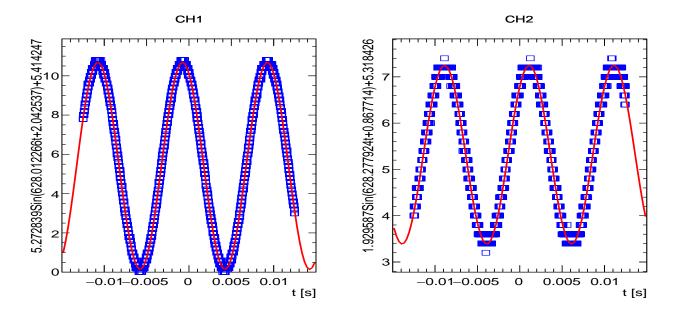

Рис. 1.3: Сигнал на вході (канал 1) та виході (канал 2) інтегруючого чотирьохполюєника при $\omega=50Hz$. Параметри апроксимації написані у підписі до вертикальної осі.

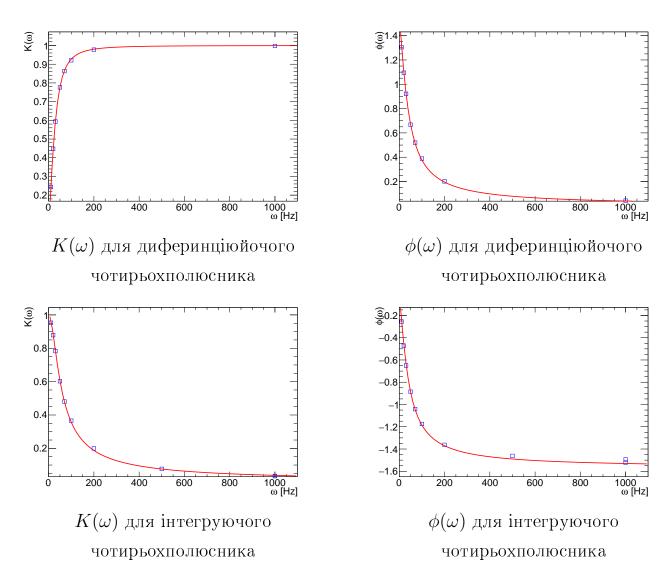

Рис. 1.4: Отримані залежності відношення амплітуд $K(\omega)$ та зсуву фаз $\phi(\omega)$. Було апроксимано відповідно до моделей 1.1 та 1.2

ВИСНОВКИ

В процесі розробки шаблону для студентських наукових робіт засобами системи РТЕХ розглянуто основні механізми роботи системи. Досліджено пакети, представлені на офіційному веб-ресурсі РТЕХ [?], зроблено огляд можливостей з реалізаці та автоматизації роботи над документом, що надаються ними, обрано необхідні для реалізації шаблону пакети макросів.

Перед розробкою шаблону детально оглянуто вимоги ДСТУ 3008:2015 до оформлення звітів про наукову роботу в цілому та до окремих її частин, таких як «Зміст» та «Титульний аркуш». Їх було порівняно з вимогами, пердставленими на офіційному сайті Херсонського державного університету, при цому було виявлено суттєві розбіжності з деяких питань.

За результатами проведеного порівняння було розроблено шаблон засобами системи РТЕХ, що задовільняє основним вимогам ДСТУ 3008:2015. При цьому окремо розглянуто додаткові рішення та недоліки, що вимагають доопрацювання.

Підготовлений шаблон для ІРТЕХ дозволяє автоматизуати значну кількість рутинних операцій при роботі над підготовкою звіту про результати студентської наукової роботи, а саме — курсової або випускної, серед яких форматування титульного аркушу, автоматична побудова зміту та списку використаної літератури, нумерація формул, таблиць, рисунків тощо. Для забезпечення доступу до завантаження шаблону його розміщено на популярному веб-сервісі github.com за наступною адресою:

https://github.com/sen-den/latex-template/tree/publicTemplate.

В реаліях, де ІРТЕХ являється стандартом де-факто для публікацій в технічих і фізико-математичних журналах, його використання в вищих навчальних закладах при оформленні результатів студентських наукових робіт, а саме — курсових та випускних робіт, має підготувати майбутнього науковця до масштабної наукової роботи у майбутньому.

Крім того, що І҈ТЕХ надає студентам потужний інструмент для оформлення результатів власних наукових робіт, він розвиває абстрактне мислення завдяки якістно відміному від загальноприйнятого у текстових процесорах WYSI-

WYG-підходу до роботи з документом, адже написання и оформлення тексту і перегляд результату — це різні операції. Ще однією перевагою використання І҈⁴ТЕХ у повсякденній роботі є вивчення студентами базових прийомів програмування при написанні і використанні макросів.

В подальшому, можливою є розробка системи онлайн-роботи з документацією, до якої входитиме розроблений шаблон. Така система дозволить мінімізувати час для вивчення нових і пошуку існуючих вимог до оформлення документів шляхом забезпечення користувачів готовим файлом-шаблоном для системи РТРХ, що надає актуальну версію оформлення.